ГОД 1 № 2 ПАРЫЖ 25 КРАСАВІКА 1951

Redaction et Administration:
65, rue des Gravilliers, Paris 3.
ВЫДАЕ:
Хаўруснае выдавецтва.
РЭДАГУЕ: Рэд - Калегія.
АДКАЗНЫ РЭДАКТАР:
інж. Л. Рыдлеўскі.
РЭДАКТАР НА БЭЛЬГІЮ:
Père E. Smarscok.
8, place H. Hoover, Louvain.
РЭД. НА АНГЕЛЬШЧЫНУ:
Z.B.V.B., 52, Penn Rd, London N.

POUR LA LIBERTÉ FOR FREEDOM

ЧАСАПІС БЕЛАРУСКАЙ ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

УМОВЫ ПДАДПЛАТЫ:
У ФРАНЦЫІ: на год 700 фр.; на поўгоду 360 фр.; 1 экз. 30 фр.
У АНГЕЛЬШЧЫНЕ: на год 1 фунт: на поўгоду 11 шыл.; 1 экз. 1 шыл.
У БЭЛЬГІІ: на год 120 фр.; на поўгоду 65 фр.; 1 экз. 5 фр.
Прадплата ў іншых краінах на год: 3 ам. дал.; 1 экз. 15 цэнтаў.
Лятунскай поштай ўдвая даражэй.

МІЖНАРОДНЫЯ ПАДЗЕІ

І МЫ

Ніхто сяньня з паважных дыпляматау ня мае ужо ілюзыяу, што дэмакратычнаму сьвету падарыцца мірным шляхам упарадкаваць узаемадачыненьні з бальшавіцкай Масквой.

Аб гэтым сяньня сур'ёзна амаль ня гутарыцца, а калі і гутарыцца зь нейкіх тактычных меркаваньняу, дык гутаркам гэтым ніхто не прыдае паважнейшага значаньня...

Сяньня, можна сказаць, дыпляматы перадалі сваё слова стратэгам. Да голасу апошніх паважней і сур'ёзьней прыслухаецца сьвет і чакае ад іх тае нямінучае «разьвязкі» з маскоускімі тыранамі, якія пастанавілі былі падпарадкаваць свайму панаваньню усё людзтва.

Да такога, вось, стану рэчау давяла палітыка маскоускага імпэрыялізму у разгоне свайго няустрыманага падбою вольных народау, ды сваеасаблівай тактыкай дывэрсыйнае працы праз «5-ую калёну» дзеля аслабленьня свайго праціуніка з нутра.

Дэмакратычны сьвет па доуга цярплівых намаганьнях уладзіць «неяк» справы з Масквой мірным шляхам, прыступіу нарэшце да узбраеньня, да мабілізацыі усіх сваіх матэрыяльных і маральных рэсурсау, адзінага аргумэнту і адзінай зразумелай Маскве мовы.

Міжнародная атмасфэра набрала такім чынам выразна перадваеннага стану.

Як доуга такі стан патрывае, адказаць цяжка, паколькі, як мы казалі вышэй, што «слова маюць стратэгі». Стратэгі-ж, як ведама, па характару свае прыроды найахватней апэруюць неспадзяванкамі.

Знайходзіцца таму сьвет перад эвэнтуальнасьцю «неспадзяванкі»! Агульны дзеля таго у сьвеце неспакой, хваляваньне.

Што-ж да нас, беларусау, дык нас эвэнтуальныя неспадзяванкі стратэгау хвалююць найменш.

А то з 2-ох прычынау. 1-ая --што беларускі народ, так ці начы, у сяняшніх абставінах ня можа мець уплывау у стратэгічных вырашэньнях, а па другое - што ніякія ужо у сьвеце «неспадзяванкі» ня прынясуць больш глуму і зьнішчэньня беларускаму народу, як бальшавіцка - маскоуская акупацыя.

Непакоіць нас мо трохі больш тое, што гэны палітычна - дыпляматычны сьвет, заняушыся цяпер распрацоукай плянау упарадкаваньня будучага парадку у сьвеце, залішне «абярэжна» й баязьліва надыйходзіць да нацыянальнае праблемы на «усходзе», да рэчы, праблемы дауно вырашанай самімі усімі падняволенымі Масквой народамі.

І вырашыць іх начы нельга, немагчыма. Іх вырашыць начы не патрапіць ані ніякі «геній», ані ніякая сіла, як не патрапіла начы зрабіць і маскоуская тыранія, будучы змушанай прызнаць незалежныя Рэспублікі хоць па «форме».

Змушаны будзе, тым больш, санкцыянаваць нашую незалежнасьць, і па форме і па духу, заходня -- дэмакратычны сьвет, які, як ведама, ня мае ніякага намеру прыгнобліваць нашыя народы.

Гутарачы таму аб нашым «неспакоі» з прычыны нявыразнасьці пазыцыі заходня-дэмакратычнага сьвету да нашае нацыянальнае праблемы, то нас хвалюе толькі тое, што гэты сьвет сваёй «абярэжнасьцю» прайграе дарагі час на карысьць бальшавікоу (і змушае нас да гэткае траты часу), так як ён прайграу 6 гадоу часу бязплённым фліртам з Масквой, даушы апошняй змогу абрабаваць яшчэ некулькі новых ахвярау.

У прынцыпе-ж за лёс свайго народу у дачыненьні з заходня - дэмакратычным сьветам мы баяцца ня маем чаго. Ключ нашага лёсу таму у нашых руках.

Гарантам гэтаму ёсьць непахіснасьць нашага народу у сваіх законных рэвэндыкацыях і факт існаваньня 33 гады нашага законнага экзыльнага Ураду БНР.

Патрэбна толькі далейшае станоукасьці, а у сяньняшніх абставінах, наступ.

З заходня-дэмакратычным сьветам ваяваць не давядзецца, а на змаганьне за свае правы у нашага Ураду хопіць сілы і аргумэнтау.

У заданьні-ж беласускай эміграцыі увайходзіць толькі - усімі сіламі падтрымаць наш урад, бо час вельмі важны, сур'ёзны.

М. Л.

БОЖАЙ МІЛАСЬЦЮ

Сьвяшчэнны Сабор Япіскапаў Беларускае Аўтакефальнае Царквы на Чужыне

Да ўсечэснага Духавенства, прэпадобнага Манашаства й усіх богалюбных вернікаў БАПЦ

ВЯЛІКОДНАЕ АРХІПАСТЫРСКАЕ ПАСЛАНЬНЕ

ХРЫСТОС УВАСКРОС!

Улюбленыя ў Хрысьце Дарагія Браты й Сёстры!
«Хрыртос Уваскрос, сьмерць перамог і памершых ажывіў, людзі весялецеся» - сьпявае наша Сьв. Царква ў Вялікодным Каноне.

Любыя дзеці нашы! Скольکі такіх цудоўных песьняў сьпяваем мы ўжо ад вякоў у гэтае Вялікае Сьвята над усімі Сьвятамі! І ня дзіва, бо калі, як кажа сам Гасподзь наш Ісус Хрыстос, радасьць вялікая ў Ангелаў Божых бывае з аднаго грэшніка, які каецца (Лк. 15,10), дык якая-ж вялікая радасьць пануе на Небе й зямлі ў гэты Дзень Сьветлага Хрыстовага Уваскрасеньня, цераз якое для ўсяго сьвету прайшло вызваленьне ад улады злога духа. Ён, Збавіцель наш, сваімі словамі да вучняў Яго: «Вельмі захацелася мне есьці з вамі пасху» (Лк. 22,15) зазначыў нам, што асабліва ў гэты сьветлы Дзень Ён разам з усімі людзьмі цешыцца й радуецца з перамогі Яго над злым духам, князем сьмерці. Таму, калі Неба й зямля весяляцца, калі велічную песьню перамог Ангелы й людзі сьпяваюць, калі сам Збавіцель наш - Валадар Неба й зямлі, сьвяткуе з намі, зь якою радасьцю сьпяваюць сэрцы нашы -- ХРЫСТОС УВАСКРОС!

Вось-жа, радуйцеся вы, Беларускія скітальцы! Радуйцеся Браты й Сёстры нашы, што перажываеце мукі Галгафы свае на высылках розных, далёка ад Роднага краю! Радуйся ўвесь Беларускі Народ! Няхай Надзея, як жывая вада, уліваецца ў душы вашы, калі да вушэй вашых у часе Вялікоднай Заўтрэні данясецца містэрыя песьняў пра «Слова, што было на пачатку, і Слова было ў Бога, і Богам было Слова». Няхай з грудзей вас усіх радасным гімнам нясецца да Неба магутная песьня перамогі Жыцьця над Сьмерцю, Праўды й Дабра над Злом: «Хрыстос Уваскрос ізь мертвых, сьмерцю сьмерць паканаў і тым што ў гробах, жыцьця даравау».

Любыя дзеці нашы й увесь наш шматпакутны Народзе! Што прыпамінае табе гэтая цудоўная песьня? Падобна Яму, Збавіцелю нашаму, цябе мучылі, аплёўвалі, над табою насьміхаліся, не аднаго Юду-здрадніка да цябе заслалі. Урэшце расьпялі, у каменную магілу палажылі, цяжкою брылаю прывалілі й ля магілы моцна азброенаю старожу паставілі, каб ты ўжо ніколі не падняўся! Кругом магілы твае запанавала цёмная ноч нядолі, плачу й сьлёзаў. Але, дарагі Народзе, ужо сьвітае. Моцная, гарачая, цьвёрдая, містычная вера твая ў Сонца Праўды - Збавіцеля нашага, скрышыць гэтую брылу, разьбяжыцца, як громам паражаная, варожая старожа, бо -ХРЫСТОС УВАСКРОС!

Уваскрэсьнеш і ты, расьпятая на крыжы, Матуля нашая-Беларусь! Праясьніцца аблічча тваё, высахнуць сьлёзы твае, з усіх канцоў зямное кулі з радасьцю пасьпяшаць да цябе расьцярушаныя й верныя Сыны й Дочкі твае, каб разам з табою славіць Уваскросшага Збавіцеля нашага. Поўнымі палымяннай веры вачамі душаў нашых, мы бачым ужо, як усьміхаецца да нас, змучаных і абяздоленых дзяцей Яе, наша мучаніца - шматпакутніца, любая Матуля наша, бо набліжаецца сьветлы мамэнт вялікага цуда: ХРЫСТОС УВАСКРОС!

Таму, у гэты радасны Дзень няхай іншы сум ня мае месца ў сэрцах вашых, акрамя таго, аб якім кажа нам псальмапевец: «Чаму ты сумуеш, душа мая? Ды чаму ты ў-ва мне дрыжыш? Спадзявайся на Бога! Бо яшчэ буду хваліць Яго, успамогу й Бога майго!» (Пс.42,12).

Няхай-жа жыве сярод нас цьвёрдая вера продкаў нашых у Сілу й Ласку Уваскросшага Хрыста, бо вялікі Апостал кажа: «Вернае слова: калі мы зь ім памерлі, дык зь ім і жыць будзем; калі мучымся, дык зь Ім і царыць будзем» (2Ц1м.2,11-12). Хрыстос, што Уваскрос ізь мертвых, ніколі не пакіне нас, калі мы самы не адступім ад Яго. Ён-жа, які дзеля любві да нас, дабравольна крыжовыя мукі прыняў, ніколі не перастане любіць нас. Як некалі пытаўся Ён у Апостала Пятра, так сяньня й нас пытае: «Любіце вы Мяне?» Сьв. Апостал Пётр тагды адказаў: «Ты ведаеш, Госпадзі, што я люблю Цябе». З чыстымі сэрцамі, з радасьцю, адкажам і мы Яму: «Ты ведаеш, Госпадзі, што Беларускі Народ любіць Цябе.

Любыя ўсячэсныя Айцы, Браты й Сёстры й уся наша богалюбівая паства! Вітаем усіх Вас маліцьвенна зь Вялікім, Сьветлым і Радасным Сьвятам УВАСКРАСЕНЬНЯ ХРЫСТОВА. Пасьледуем настаўленьню Пасхальнага песьнясьпеву: «Ачысьцім пачуцьці, і пабачым няпрыступным сьвятлом Уваскрасеньня, Хрыста ў зьзяньні; радуйцеся, прамаўляючы, каб ясна пачуць песьню перамогі сьпяваючы» (Вялікодны Канон).

ХРЫСТОС УВАСКРОС!

Адзінымі вуснамі й адзіным сэрцам усклікнем-ЗАПРАУДЫ УВАСКРОС! Ласка, Любоў і Багаславенства Уваскросшага Госпада нашага Ісуса Хрыста з усімі Вамі. Амінь.

СЬМІРЭННЫ АРХІЯПІСКАП СЕРГІЙ
Глава Сьвяшчэннага Сабору Япіскапаў Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы

СЬМІРЭННЫ ЯПІСКАП ВАСІЛІ
Сакратар Сьвяшчэннага Сабору Япіскапаў БАПЦ на Чужыне.

Дана Року Божага 1951 месяца красавіка Аўстралія - Нямеччына.

МІТЫНГ ПАДНЯВОЛЕНЫХ

МАСКВОЙ НАРОДАУ

У сакавіку г. г. адбыуся у Мюнхэне (Нямеччына) мітынг, у якім узялі удзел 9 народау: Азербайджаны, Беларусы, Грузіны, Казакі, Крымскія Туркі, Калмыкі, Пауночныя Каукаэцы, Туркмены, Украінцы.

Была прынятая рэзалюцыя, у якой даводзіцца да ведама усяго культурнага сьвету аб чыненых бальшавікамі вынішчэньнях.

Расейскай эміграцыі робіцца закід, што яна зьяуляецца перашкодай у арганізаваньні супольнага анты - камуністычнага фронту, бо гэтая расейская эміграцыя, хоць і зьяуляецца антыкамуністычнай, але маючы такія самыя падбойча - імпэрыялістычныя імкненьні, як і бальшавікі, па адношаньні да падняволеных сяньня Масквой народау, абцяжвае, такім чынам, змаганьне гэтых народау за волю.

Удзельнікі мітынгу таму зварочваюць увагу культурнага сьвету аб неабходнасьці вылячыць Расейцау ад такіх ідэяу «панаваньня» над другімі, бо справу гэту трэба уважаць за праблему міжнародную, а не, як нейкую расейскую.

Рэзалюцыю падпісалі:

Ад Азэрбайджанцау: А. Фаталібэй
Ад Беларусау: Б. Бортнік
Ад Грузінау: Прынц Накашыдзэ
Ад Казакау: В. Гласков
Ад Калмыкау: С. Валінов
Ад Крым-х Туркау: А. Сойсал
Ад Пауноч-х Каукаэцау: А. Багадур
Ад Туркестанцау: Р. Насар
Ад Украінцау: Д. Андыевскі.

Т.

СЬВЯТА ПРАЦЫ

Сьвята Працы якое ува усім сьвеце сьвяткуецца 1-га Трауня не здабыло у беларускіх масау асаблівай сымпатыі.

І ня дзіва. Дзень «Першага Трауня» пад польскай акупацыяй быу днём ненакояу, днём камуністычнай правакацыі ды жорсткага прасьледу з боку польскіх паліцыйных уладау.

Дзеля таго Сьвятам гэтым мала хто й цікавіуся. Гэтак-жа мала хто цікавіуся і прафэсыйным рухам, з тых жа самых прычын. Пад савецкаю акупацыяй прауда як сьвята 1-га Трауня так і Прафсаюзны рух рэспэктаваліся, але рабілася гэта пад прымусам. Найлепей аб гэтым сьве дчыць той факт што на дні 1-га Трауня змацнялася ахова прадпрыемствау, узмацняліся пастарункі у ва усіх больш адказных пунктах, вязьніцах, казармах, дзяржауных установах фабрыках. Здвойваліся вайсковыя і паліцыйныя патрулі і г.д.

Сапрауднымі беларускі работніцкі рух, вольны і бяз націску, паустау толькі за межамі Беларусі. Ягоныя праблескі ужо былі відавочныя, але выразны і зусім азначаны характар рух гэты прыняу пасьля апошняй вайны, перадусім у Францыі. Абедананьне Беларускіх Работнікау у Францыі было першай ластаукай у гэтай галіне і другою чужанецкаю сэкцыяй, пры Францускай Канфэдэрацыі Хрысьціянскіх работнікау.

Абставіны, у якіх разьвівауся работніцкі, ці як яго начы называюць, сындыкальны рух у Беларусі, прычыніліся і да заняпаду зацікауленьня ім сярод нашага грамадзянства на чужыне. Сындыкалізм на захадзе можа пахваліцца у апошніх дзясятках гадоу сапрауды вялікімі дасягненьнямі і у значнай меры падняу дабрабыт і кансалідацыю працоунага сьвету. На будучай вольнай Беларусі, таксама паустануць канфлікты між паасобнымі групамі сацыяльнымі, якія і змогуць быць урэгуляваныя у выніку торгау і перагаворау між імі. Але для гэтага якраз гэтыя групоукі павінны быць злучаныя у арганізацыі, ці начай, у сындыкаты.

Супярэчнасьці паасобных сацыяльных групау павінны быць рэгуляваныя ня спосабам, «бязьлітаснай» клясавай барацьбы а спосабам узаемнага зразуменьня і уступак з боку сільнейшых на карысьць слабейшых. І тут якраз хрысьціянская ідэалёгія і была-б найбольш адпаведнаю, як база пад прафэсыйную этыку.

Выходзячы з гэтага, пасьля апошняй вайны і была пастауленая тэза хрысьціянскай ідэалёгіі у падставу працоунага руху на Захадзе і да гэтага руху, як да найбольш адпаведнага для будучых умоу Беларусі, прымкнуу і наш малады сындыкалізм.

На пераломе сакавіка і красавіка гэтага году у Парыжы адбылася канфэрэнцыя Хрысьціянскіх Сындыкатау народау із Усходняй і Сярэдняй Эуропы, Прыбалтыкі і Балканау, якая паклікала да жыцьця фэдэрацыю гэтых сындыкатау і выбрала яе улады. Адно із пачэсных мейсцау у Управе арганізацыі заняу прадстаунік нашага хрысьціянскага сындыкалізму.

Але на гэтым праблема не канчаецца. Апошняя падзея накладае на беларускія працоуныя масы новыя абавязкі. Перадусім, пачынаючы ад даты заснаваньня гэтай фэдэрацыі, прызнанай афіцыяльна усімі хрысьціянскімі Сындыкатамі і паважана шмат якімі Урадамі, ставіць нас у рады работніцкага руху на рауні з усімі вольнымі народамі, а таксама дзяржаунымі народамі з Эуропы. Мы ня будзем больш бязпрауными і пакінутымі Дэ-Пі, а сябрамі заргаnізнванага і прызнанага арганізму. І мы маем абавязак утрымаць свой прэстыж у гэтым арганізьме, а зробім мы гэта толькі тады, калі усе бяз вынятку беларускія работнікі уступяць у рады існуючых нашых хрысьціянскіх сындыкатау, а дзе іх няма ствараць гэткія.

Хрысьціянскі сындыкльны рух незаймаецца палітыкай, але змагаючыся супроць насільля і несправядлівасьці, пасярэдня б'ець па нашых ворагах, ахвярамі якою мы зьяуляемся. Дык няма ніякай прычыны ухіляцца ад удзелу у нашым Сындыкальным руху.

Усе, як адзін, павінны увайсьці у рады супольнага працоунага руху, абапёртага на хрысьціянскай справядлівасьці і маралі.

Тут мы зможам абаранішь сваё сацыяльнае становішча за мяжою і тут мы зможам узгадаваць вартасныя кадры для будучага нашага працоунага руху на бацькаушчыне, каб разам з прафэсыйнымі рухамі іншых народау ісьці да лепшага заутра працоуных масау Беларусі, а разам з гэтым і усяго чалавецтва.

Дык усе у рады Аб'еднаньня Беларускіх Работнікау на чужыне.

Адзін із сындыкаваных.

ВАЖНАЯ ЗДАБЫЧА

ПЕРШАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ

Вольных Хрысьціянскіх Сындыкатаў Цэнтральнай і Усходняй Эўропы ды Балтыцкіх і Балканскіх Краінаў.

(Прэсавы камунікат.)

31 сакавіка і 1 красавіка 1951 г. адбылася ў Парыжы, пад патранатам Міжнароднае Канфэрэнцыі Сындыкатаў першая Канфэрэнцыя Хрысьціянскіх Сындыкалістых Цэнтральнае і Усходняе Эўропы ды Балтыцкіх і Балканскіх Краінаў.

Із шмат якіх краін Канфэдэрацыі Хрысьціянскіх Сындыкатаў прыслалі сваіх дэлегатаў, а зь іншых свае брацкія пажаданьні.

На Канфэрэнцыі было 81 дэлегатаў з Францыі, Бэльгіі, Галяндыі, Люксэнбургу, Вялікай Брытаніі, Нямеччыны ды Швайцарыі, якія рэпрэзантавалі 13 нацыяў. Хрысьціянскія Сындыкалісты - Эміґранты з Паўднёвай Амэрыкі, Аўстраліі, З.Ш.А. і Канады прыслалі на Канфэрэнцыю прывітальныя тэлеграмы, а некаторыя перадалі землякам свае паўнамоцтвы. На Канфэрэнцыі былі рэпрэзантанты Міністэрства Працы і Міністэрства Здароўя. Таксама былі прысутнымі дэлегаты Міжнароднага Бюра Працы і Ватыканскага Бюра Эміграцыі.

У выніку двуднёвай працы Канфэрэнцыя прыняла шэраг важных пастановаў.

Канфэрэнцыя зацьвердзіла арганізацыйны статут чужынецкіх работнікаў у рамах М.К.Х.С. ды паклікала да жыцьця сталае Бюра з тымчасовай канстытуцыяй, якую мае зацьвердзіць Першы Кангрэс. Прэзыдэнтам арганізацыі быў выбраны сп. Ф. Кракоўскі - Паляк з Бэльгіі, Гэнэральным Сакратаром выбрана сп. Івана Паповіча - Украінца з Францыі. Першым віцэ-прэзыдэнтам - інж. Рыдлеўскага Лявона - Беларуса:, другім віцэ-прэзыдэнтам сп. Пэева - Баўгарына; скарбнікам сп. Сэрфізо - Мадзяра і ня сябраў сп.сп. Лукаша - Славака і Каіма - Паляка. У Кантрольную Камісію ўвайшлі: Старшыня - др. Нэстэрчук В. - Украінец, сябры Мікалайчак і Калупчак - Палякі, заступнікамі: Спадарыня Новакас - Летувіска і сп. Андрашы - Мадзяр.

Канфэрэнцыя прыняла заяву аб неабходнай салідарнасьці з падняволенымі народамі з паза жалезнае заслоны і глыбокай удзячнасьці вольным краінам, у якіх уцекачы і эміґранты знайшлі сабе прытулак.

Работнікі ўцекачы і эміграны заклікаюць народы, ўвайходзачыя ў Эўрапэйскую Раду, каб яны бралі пад свае развагі непадзельнасьць эўрапэйскага кантынэнту і каб з большай увагай падходзілі да пытаньня ўцекачоў на абшары вольнае Эўропы.

У сацыяльнай галіне, Хрысьціянскія Сындыкаты на чужыне дамагаюцца роўнапраўнасьці з іншымі работнікамі ў справе ўмоў працы, узнагароды, сацыяльнага забясьпечаньня і карыстаньне роўнапраўем у сындыкатах.

Спэцыяльна Канфэрэнцыя зьвярнула ўвагу на праблемы, якія якраз разглядаюцца Аб'еднанымі Нацыямі і ІРО. Яна прывітала прыняцьце Канфэрэнцыяй Неўрадавых Арганізацыяў, якая нядаўна мела мейсца ў Жэнэве, дэкляраціі агульных прынцыпаў аховы эміґрантаў і даручае Урадам пільнаваньне гэтых прынцыпаў.

У дзялянцы сацыяльнай помачы бедным чужынцам, Канфэрэнцыя дамагалася між іншым, каб матэрыяльны стан ня быў прычынаю выдаленьня з краіны.

Канфэрэнцыя асабліва зьвяртае ўвагу міжнародных дзейнікаў на праблему ўцекачоў - інтэлектуалістых, старцаў, інвалідаў і тых, якія ўтрымоўваюць вялікія сем'і.

Чакаючы склікаваньня Рады работнічых эміґранцкіх арганізацыяў Цэнтральнае і Усходняе Эўропы ды Балтыцкіх і Балканскіх Краінаў, якую Канфэрэнцыя стварыла, Бюро ў паразумленьні з Камісіяй для ўцекачоў пры М.К.Х.С. падрыхтуе рэпразантацыю работнікаў - уцекачоў і эміґрантаў у міжнародныя арганізацыі, як Арганізацыя Аб'еднаных Нацыяў, Міжнароднае Бюро Працы, ІРО і інш..

Парыж. 1 Красавіка 1951.

ХАЛОДНАЯ ВАЙНА У БЕЛАРУСІ

(З руху супраціву беларускіх сялян бальшавізму).

У бэльгійскай газэце «Гэт Фольк» за другога лістапада 1950 г. надрукаваны артыкул карэспадэнта гэтай газэты з Варшавы пад тытулам «Другая фаза нутранай халоднай вайны». Артыкул гэты для нас цікавы асабліва тым, што карэспаадэнт «Гэт Фольку», як відаць, мае змогу атрымоуваць весткі зь Беларусі.

Дзеля гэтага, хоць у артыкуле і знайходзім шмат рэчау нам ведамых падаем, аднак артыкул гэты у поуным перакладзе.

ВАРШАВА. Кастрычнік.

Апошнімі часамі надыйходзяць весткі, якія сьцьвярджаюць, што бальшавіцкая вайна супраць сялянства яшчэ далёка незакончана ня глядзячы нават на перавядзеньне жорсткае аграрнае калектывізацыі у 1931-1932 гадох, у часе якое вывезена больш як 5 мільёнау кулакоу на Сібір.

Яно было ужо ведама, што рэзультаты апрацоукі калгаснага поля былі незавадальняючымі для палітбюро і што партыя ужо паугода таму назад прыняла новую палітычную лінію, у насьледках якое яны хочуць яшчэ раз паспрабаваць шчасьця, каб змусіць непакорных сялянау падпарадкавацца сваей поунай кантролі. А ёсьць над чым бальшавіком турбавацца, калі яшчэ больш як 50 прац. усяго насельніцтва зьяуляецца сялянствам. У газэце «Правда» з 28 лютага мінулага году апублікавалася «каяньне» А.А. Андрэева (члена Палітбюро), у якім заяуляецца, што ягоная калгасная палітыка, апіраючаяся на работніцкіх арганізацыях, на гэтак званых «звено-групах», была памылковай і што цяпер трэба лепш абаперціся на работніцкіх брыгадах. Напрацягу 20-ці годняе гісторыі калгасау савецкі урад правёу дзясяткі розных мэтадау з намерам падмацаваньня калгасау і павялічаньня працоунае актыунасьці калгасьнікау ды палепшаньне арганізацыі кіравецтва. Калектывізацыя прайходзіла зь вялікім напружаньнем, пацягнуушы за сабою калясальныя ахвяры. Нават пасьля закончэньня акцыі, сабраушы такое жніва ахвярау, партыя не магла спакойна адпачыць. Над калгасамі бязупынку трыралася вострая кантроля узброеных камуністау. Партыйнае кіравецтва й савецкі урад скрабліся у патыліцу, выдавалі безьліч розных дырэктывау, рэзалюцыяу, інструкцыяу і г.д., ды не адзін мільён рублёу затрацілі на калгасную прапаганду. Працоуная-ж актыунасьць з кожным днём паніжалася, збор збожжа дайшоу да крытычнага стану, а большасьць калгасау ня зьбіралі нават таго, што пасявалі і ніякая прапаганда, ні дэкрэты не змаглі зрушыць гэтую калгасную праблему з замярцьвелага пункту.

КАНЦЭСЫІ.

У 1935 г. савецкі урад уводзіць новую палітыку у селькай гаспадарцы. Але гэтым разам не рэклямуецца ужо так гучна, бо, ведама-ж, паддаецца сялянству. Калгасьнікі ахватней узяліся за працу. Падпіхалася гэтак званае «звеню»,-накшкажучы малыя групы у тым-жа самым калгасе, надзяляючы калгасьнікау па куску зямлі ды дазваляючы трымаць карову, курэй і г.д. Такім чынам за вельмі кароткі час дасягнута не благіх рэзультатау, значна узрасла прадукцыя, якое так прагавіта чакалі бальшавікі. Нядоуга, аднак, гэта трывала. Прыйшоу 1939 год, пачалася вайна. Напружанае становішча, абмежаваньне на хлеб, а пасьля й фронт, змушаюць бальшавікоу пайсьці яшчэ на уступкі сялянству ды адступіць ад партыйнае лініі, каб зноу даць, хоць часткова, мейсца собскай уласнасьці.

Савецкі апарат папірае такім чынам малыя «зьвеньні», ня цікавячыся ужо такімі гучнымі тэорыямі аб працоуных брыгадах. Вось гэта паказывае, што савецкі апарат у сапрауднасьці меу дачыненьне непасярэдня з сялянствам, а не з калгаснымі арганізацыямі.

НА ПАПЕРЫ ЯШЧЭ ГОРШ.

Ня гледзячы на доугае трываньне абмежаваньняу на хлеб, камуністы не адважыліся, гэтым разам, зрабіць палёгку, якая была раней у калгасах. Аднак індывідуалізм сялянства настолькі памацнеу, што цяпер селянін выразна зарэагавау на калгасны тэрор, у выніку чаго пачау ізноу карыстацца, хоць і невялікімі, дзялянкамі зямлі. Яшчэ горш прадстаулялася справа на паперы. Паводле газэты «Правда» -- бальшыня калгаснае зямлі эксплаатуецца сялянамі. Толькі у аднэй Бабруйскай акрузе здарыліся такія выпадкі аж у 121 калгасых. Гэткі стан, згодна аднэй весткі, быу на 19.10.1949 г. Адзін-жа год таму назад, калі мінуу ужо хлебны крызыс, дык палітбюро ізноу наважывалася увесьці жорсткія формы у калгасах.

БЮРАКРАЦЫЯ.

Трэба зауважыць, што у такой малой працоунай групе, як «зьвено» няма мейсца для палітычнае кантролі і бюракратычных мэтадау. «Зьвено» - налічвае ад 5 да 35 чалавек, а «брыгада» да 1000. У «зьвене» пануе

ПРЫКЛАД ЧЭСНАСЬЦІ І ГРАМАДЗКАЙ АДВАГІ

Да нашай рэдакцыі надыйшоў з Англіі 1(6) нумар часапісу «Патрыёт» за 25-га Сакавіка г.г., у якім бальшыня артыкулаў прысьвечана палеміцы з Астроўскім, былымі япіскапамі Б.П.А.Ц. і наагул палеміцы з «зарубежнікамі».

Палеміка гэная цікавая тым, што часапіс «Патрыёт», як ведама, зьяўляўся органам групы беларускае моладзі, якая цягам некулькі год падтрымлівала акцыю Б.Ц.Р.

Група моладзі, арганізаваная каля «Патрыёта», можна сказаць, была «ударным кулаком» зарубежніцкай акцыі ў Англіі, вялікая надзея Астроўскага. На балонках «Патрыёта» зьмяшчалася нярэдка і артыкул самога Астроўскага.

Апошнім часам у «Патрыёце» завеяла накшай атмасфэрай.

1(6) нумар «Патрыёта» выяуляе нам усю трагэдыю гэтай групы нашай моладзі, што папала была ў хітра падведзеныя зарубежніцкія сеці і якая цягам некулькі гадоў так фанатычна падтрымлівала акцыю, якую цяпер самыя асуджваюць, як акцыю анты-беларускую.

У палеміцы з Астроўскім аўтары 1(6) нумару «Патрыёта» дэмаскуюць усе ашуканскія камбінацыі Астроўскага і даюць яму цьверда і яска зразумець, што ягоныя рады ім больш не аўтарытэтныя.

Аўтар-жа артыкулу «Аб асьветчаньні Б.Ц.Р., аб здрадзе і варожай дзейнасьці былога япіскапату зь Беларусі гаворыць:

«Як выходзіць цяпер наяву, дык беларуская грамадзкасьць мела зусім правільнае цьверджаньне, што ў Б.Ц.Р. скрывалася расейскае зарубежжа, супраць якога праз пяць гадоў вялося змаганьне ў нашым эміграцыйным жыцьці».

Вельмі прыемна сканстатаваць, што ў групе моладзі «Патрыёту» праясьніліся вочы і пабачыўшы ўсе падступныя шахрайствы сваіх лідэраў, хапіла ім грамадзкай адвагі аб гэтым заявіць публічна. Гэта вельмі пацешная праява ў нашым грамадзкім жыцьці і добры прыклад для выхаду з палажэньня для такіх-жа сумленных .(калі яшчэ ёсьць такія) што па непаразуменьню сядзяць заблытаныя ў Бэцэзраўшчыне.

X.

ХРОНІКА

ПАРЫЖ

СЬВЯТА 25 САКАВІКА

Ня гледзячы на тое, што дзень нашага Сьвята супаў з штрайкам работнікаў транспарту Парыжу і ваколіц, на ўрачыстасьць сабраліся амаль што ўсе сябры нашае Парыскае калёніі.

Раніцай ад 11 да 12 гадз. адбылася Багаслужба, на якой а. Леў сказаў патрыятычнае казаньне, выказываючы цьвярдую веру, што з помаччу Божай Ідэал Беларускага Народу будзе зрэалізаваны.

У 3 гадзіне папалудні, у салі «Хаўрусу» распачалася ўрачыстая Акадэмія.

Акадэмію адчыніў сп. Шыманец і папрасіў сп. Прэзыдэнта Абрамчыка сказаць слова. Спадар Прэзыдэнт у сваёй прамове яскрава падкрэсьліў два мамэнты значаньня Акту 25 Сакавіка.

Найперш ён глыбака выясьніў слухачам, чаму мы дзень 25 Сакавіка адзначаем, як дзень радасьці і перамогі, ня гледзячы на тое, што ворагі нашыя па сяньня топчуцца на нашай зямлі, народ наш у няволі, а мы туляемся на чужыне.

«Вось-жа, можа каму здаецца штучнымі нашая радасьць, нашае Сьвята, як дзень перамогі. Дзе-ж-гэтая радасьць-калі бачым адны цярпеньні, сьлёзы? Дзе-ж перамога, калі Бацькаўшчына наша ў рукох ворага?!» Паставіў гэтак пытаньне ў пачатку свае прамовы прэзыдэнт М. Абрамчык.

Але далей, ілюструючы шэрагам яскравых прыкладаў, як пачуваліся і як пачуваюцца няпэўнымі ў нашай зямельцы нашыя акупанты дзякуючы Акту 25 Сакавіка і якім магутным аружжам зьяўляецца гэты Акт у рукох нашага Ураду-переканаў слухачоў, што запраўды дзень 25 Сакавіка ёсьць сьвятам радасьці і перамогі. Што Акт гэты на працягу 33 год здаецца нашым ворагам дэмаклесавым мячом над іхнім каркам. Што яны ня могуць спакойна спаць перад страхам свае немінучае, ранейшае ці пазьнейшае, сьмерці, а што народ беларускі- моцна трымаючы ў сваіх рукох гэты меч, што раз то больш набірае пэўнасьці ў сваю канцавую перамогу, ды што раз то хутчэй зьбліжаецца да свае канцавое мэты - Рэалізацыі Акту 25 Сакавіка.

Далей прэзыдэнт Абрамчык гэтак жа наглядна праілюстраваў прыкладамі, як марна і ганебна гінулі для беларускага народу тыя беларусы, якія ў сваёй палітычнай дзейнасьці саступілі з шляху вызначанага нам Актам 25 Сакавіка, або, прытвараючыся, што «Акту гэтага яны трымаюцца», але выходзілі з шэрагаў змагароў Б.Н.Р.-ауцаў.

І наадварот-кожны Бэларус, што чэсна і сумленна трымаўся гэтага Вялікага Акту, пачува сябе заўсёды шчасьлівым, нат у найцяжэйшыя дні сваіх цярпеньняў, нат у выпадку сьмерці, бо кожная яго, нават найменшая цаглінка ў нашу будову; нашага Вялікага Будынку Б.Н.Р., пакідала па ім сьлед вечнасьці ягонага чалавечага творства, ягонае часткі вечнага духовага скарбу ўсяго Беларускага Народу. Такі Беларус ня гінуў-хоць і ўміраў, бо Акт 25 Сакавіка - Вечны, Няўміручы...

Закончылася Акадэмія мастацкай часткай дэклямацыяў, салёвых і харавых песьняў.

Прысутны.

ЧЫКАГО

25 Сакавіка прайшло ў Чыкаго вельмі ўдала. Прысутных было больш 70 асобаў. Быў рэфэрат і канцэрт ладжаны нашай моладзьдзю, якой маем тут каля 20 чалавек і якая згуртованая ў Круг Старэйшых Скаўтаў пад кіравецтвам сп. В. Пануцэвіча.

Арганізацыйная праца наагул разьвіваецца, зьвялікшываецца актыўнасьць сябраў Б.А.Н.Р.

Чыкагавец.

III-ЦІ ЗЬЕЗД МОЛАДЗІ У ФРАНЦЫІ

Дня 9-га красавіка 1951 г. у Парыжы адбыўся III-ці Зьезд Незалежніцкай Арганізацыі Беларускай Моладзі ў Францыі, на якім перавыбрана Галоўную Управу Арганізацыі.

Старшынёй выбраны сп. Наўмовіч Міхал, Сакратаром - Міцкевіч Валянтын, Скарбнікам - Касьцюк Генадзь.

БЭЛЬГІЯ

Сёлета беларускае грамадзянства ў Бэльгіі з належнаю пашанай адзначыла 33-ія ўгодкі Дня Незалежнасьц Беларусі. Ува ўсіх большых згуртаваньнях нашых работнікаў адбыліся ўрачыстыя акадэміі з рэфэратамі, дэклямацыямі, песьнямі, наладжаныя адумысловымі дэлегатамі Галоўнай Управы СББ.

ЛЮВЭН

Сьвяткаваньне адбылося ў памешканьні Беларускага Студэнцкага Дому. Акадэмія, на якую былі запрошаны госьці, распачалася а гадз. 12-ай кароткім уводным словам старшыні БСЗ, сп. М. Жыліка. Пасьля адным са студэнтаў быў прачытаны зьмястоўны рэфэрат аб гісторыі Акту 25-га Сакавіка, яго значаньні й уплыве на далейшае разьвіцьцё дзяржаўна-незалежніцкае думкі ў беларускім народзе. Далей былі прадэклямаваныя студэнтамі колькі патрыятычных вершаў. Кароткая акадэмія закончылася адсьпяваньнем нацыянальнага гымну і скромным прыняцьцем-пачастункам.

МОНС-АРШЫ

Аддзел СББ у Аршы зьяўляецца па колькасьці сяброў невялікім, але затое ёсьць адным з найбольш актыўных. Тут сябры ўлажылі шмат працы й стараньняў дзеля належнага правядзеньня 33-іх угодкаў нашага нацыянальнага сьвята. Невялікая ўкраінская сьвятліца была ўпрыгожаная беласускімі нацыянальнымі колерамі й Пагоняй. Былі запрошаны прадстаўнікі ад СУМ, СУБ і Згуртаваньня Украінскіх Камбатантаў. Акадэмію адкрыў старшыня мяйсцовага аддзелу СББ, сп. Ф. Трэйга, накрэсьліваючы ў кароткіх словах мэту акадэміі. На ягоную прапанову аднахвілінным маўчаньнем прысутныя ўшанавалі памяць тых, што аддалі сваё жыцьцё ў змаганьні за волю Бацькаўшчыны. Далей сп. Трэйга прачытаў сьвяточныя прывітаньні ад беларускіх арганізацыяў для мяйсцовага аддзелу СББ. Наступна слова ўзялі адзін па адным прадстаўнікі ўкраінскіх грамадзкіх арганізацыяў і аргані-

---

сяброуства, салідарызм і супольнае дамаганьне сваіх правоу і таму яно не зьяуляецца асяродзьдзем для выкрыуленьня сялянскай псыхікі. Брыгады-ж наадварот, яны маюць іншы характар. У бальшыні выпадкау кіраунікі брыгадау і калгасау зьяуляюцца даверанымі партыйцамі. Пры дапамозе гэтых брыгадных арганізацыяу бальшавікі хочуць утрымаць непакорнае сялянства пад сваім ботам.

КАЯНЬНЕ.

Адкрытае раскайваньне Андрэева ня ёсьць сапраудным, бо на працягу апошніх дзесяці гадоу ён сьведама зрабіу прызнаныя яму цяпер памылкі у працоуна-арганізацыйнай палітыцы, пры чым ён сам казау, што рабіу толькі са згодай палітбюро. Прызнаушы свае памылкі Андрэеу паабяцау сурова дзяржацца калгаснае сыстэмы ды парваць дарэшты усе сувязі зь сялянствам. Цяперашняй мэтай брыгадау ёсьць павялічэньне калгасау у некалькі разоу. Гэтае аб'еднаньне калгасау і заувважаецца ужо цяпер у розных частках Савецкага Саюзу, а асабліва на Беларусі і Украіне. Кажная брыгада спэцыялізуецца у адным напрамку, ды будзе выкарыстоувацца таксама і на іншых галінах дзяржаунае гаспадаркі. З гэтага усяго ясна відаць, што бальшавікі намагаюцца ізь сялянства зрабіць прыладзьдзе для партыі, якім ужо сяньня зьяуляецца савецкі работнік.

ЛІКВІДАЦЫЯ.

Усё часьцей і часьцей адбіваецца рэха аб непакоях, аб руху супраціву і актыунасьці партызанау, асабліва у заходніх частках Саветау. Так ліквідуюць г. зв. кулакоу, як найбольш застрашаных тыпау самастойных сялянау, ужываючы пры гэтым нячуванага тэрору. І новыя хвалі-ссылкі захопліваюць ізноу мільёны і нясуць у далёкія няпрытульныя лягэры нявольнікау.

Але абвешчаная Саветамі вайна сялянству яшчэ далёка незакончаная. Пачалася цяпер толькі другая фаза. І не выглядае на тое, каб бальшавікі цяпер маглі хутка асягнуць сваю мэту, як гэта было у 1930-32 гадох. Павышэньне калгаснае прадукцыі цягне за сабою перасьледываньні гэтых простых, ні у чым нявінных людзей. Як доуга гэтае змаганьны будзе-так доуга Саветы ня змогуць перамагчы сваіх эканамічных цяжкасьцяу, якія памалу, але напэуна спрычыняюцца да паслабленьня пазыцыяу у замежнай палітыцы і вайсковай гатоунасьці Саветау.

Пераклау А. Міцкевіч.

НЯ ТРЭЙЦЯЯ А СЯМНАЦЦАТАЯ СІЛА

(Заканчэньне. Пачатак глядзі ў Ну.1)

Выснаўкі.

Па гэтым хоць і вельмі кароценькім аглядзе гісторыі тварэньня розных нам дывэрсыйных «Сілаў», кідаюцца выразна ў вочы некалькі яскравых фактаў, зь якіх мы ня можам не зрабіць выснаўкаў ды мець іх на ўвеце.

1. Пазытыўны выснавак. Што беларускі народ ад самага пачатку свайго вызвольнага змаганьня ці то інтуіцыяй, але заўсёды вычуваў, дзе запраўдная душа і сэрца Беларусі. Гэта ён найяскравей праявіў сябе падчас 1-га Усебеларускага Кангрэсу і далей здолеўшы перажыць, як мы бачылі, аж 16 розных дывэрсыяў, ня даў змогі аніводнай зь іх пусьціць карэньні ў нашую нацыянальную глебу. Апроч дарагога Яму, Яго ўласнага твору -- Б.Н.Р.

2. Што беларускі нацыянальна -- палітычны актыў, ніколі ў сваім нутры не аддаваўся міжсобскай партыйнай калатні, змаганьню між сабою за ўладу -- а заўсёды ўсе палітычныя беларускія ўгрупоўкі -- партыі настолькі талерантна між сабою ўжываліся, што гэтую палітычна -- партэйкую розьніцу было нат цяжка з боку заўважыць.

3. Ужо нэгатыўнае, што, ня гледзячы на тое, што беларускі народ хоць і адбіваў усякія дывэрсыйныя, чужакамі твораныя, сілы ды утрымаў аўтарытэт свае нацыянальнае рэпрэзантацыі, сваю законную ўладу -- Б.Н.Р., усё-ж такі рэагаваньне на розныя дывэрсыі было настолькі павольнае, што давала ня раз змогу дывэрсыі натварыць вялікай шкоды, шкоды часамі не папраўнай.

Магчыма таму гэтая характэрная рыса беларускага народу і была прычынай пройгрышу змаганьня Б.Н.Р. з бальшавікамі ў 1918--20 гадох, бо як-жа беларускі народ выказаўшы столькі інтузьязму на стварэньне Беларускае Дзяржавы ў 1917--18 гадох, ня выказаў аднак столькі запалу ў практычным змаганьні з бальшавіцкімі наезьнікамі ў самы рашучы для Б.Н.Р. дзень, а распачаў гэтае зацятае змаганьне пазьней (Слуцкае паўстаньне, паўстаньне Лепельскае і г.д.). Яго звычка прыглядзецца, раздумаць, разважыць і давала ворагу аказыю ў гэты момант стукнуць -- і выйграць.

Гэтую, бяспрэчна нэгатыўную, нашу рысу мусім мець мы на ўвеце, як у будучыні перад рашучым новым змаганьнем, так і ў сучасны мамэнт на чужыне пры змаганьні з рознымі дывэрсыйнымі сіламі, якія,

зацыі моладзі, якія перадаючы прывітаньні беларускаму народу ад братняга ўкраінскага, у гарачых словах выразілі ўпэўненасьць, што доўгая барацьба зьяднаных супольным лёсам двух народаў, акрыленых імкненьнем да волі, закончыцца поўнаю перамогаю Беларусі й Украіны.

Далей дэлегат Галоўнай Управы СББ адчытаў рэфэрат аб гісторыі ды значэньні Сакавіковага Акту, які стаўся паваротным пунктам у змаганьні беларускага народу за дзяржаўную незалежнасьць.

Наступна сябры адзьдзелу прачыталі некалькі патрыятычных вершаў.

На заканчэньне ўрачыстасьці было наладжанае багатае прыняцьце, падчас якога вялікі прыяцель Беларусаў, удзельнік Саюзу Вызваленьня Украіны - «Бацька» - падзяліўся сваімі ўспамінамі із змаганьня ўкраінскіх патрыётаў за незалежнасьць УНР.

На прапанову сп. У. Жыбарта прысутныя зложылі дабравольныя ахвяры на СББ у вышыні 600 б. фр.

А. Праневіч.

ЗОЛЬДЭР

Дзень незалежнасьці мясцовая група Беларусаў адзначыла кароткай акадэміяй, на якой прысутнічаў выдэлегаваны Галоўнай Управай СББ студэнт зь Лювэну. Урачыстасьць, у адумыслова ўпрыгожанай нацыянальнымі эмблемамі залі, адчыніў старшыня мясцовага адзьдзелу СББ сп. Якімовіч, перадаючы ўсьлед слова прадстаўнік Галоўнай Управы. У простых словах, апіраючыся на навочныя прыклады з жыцьця іншых народаў, ён прыпомніў прысутным важнасьць і патрэбу сваёй незалежнай дзяржавы. Два патрыятычныя вершы міла прадэклямавалі вучаніцы мясцовай бэльгійскай пачатковай школы, Якімовіч і Глебка. У знак адданасьці нацыянальнай справе, прысутныя зложылі ахвяру на Беларускі Нацыянальны Фонд у вышыні 100 б.фр.

Ю. С.

ГОУТГАЛЕН

Аддзел колькасна найменшы з усіх аддзелаў СББ паложыў вялікія высілкі ў паладжаньні сьвяткаваньня Дня Незалежнасьці. Адбылася ўрачыстая акадэмія і прачытаны прадстаўніком Галоўнай Управы СББ сьвяточны рэфэрат. Трэба аднак з сумам адзначыць, што ня ўсе сябры ўзялі ўдзел у ўрачыстасьці матывуючы сваю адсутнасьць «пільнымі эміграцыйнымі справамі».

ЛЬЕЖ

Льеская калёнія Беларусаў сьвяткавала Дзень Незалежнасьці ў панядзелак, 26-га сакавіка. Прыгожа прыбраная заля ў Кафэ Мотор была даслоўна перапоўненая беларускімі работнікамі, прадстаўнікамі ад Казакаў, Калмыкаў і Украінцаў ды беларускімі студэнтамі зь Лювэну, якія спэцыяльна прыехалі ў гэты дзень, каб узяць удзел у ладжаным праз ІМКА канцэрце «Скарбы эўрапэйскага фальклёру».

Урачыстасьць пачалася Божаю Службаю за беларускі народ, адпраўленаю а. А. Смаршчком; акадэмію адчыніў старшыня мясцовага аддзелу Згуртаваньня Беларускіх Камбатантаў, сп. М. Кальніцкі. Прадстаўнік ад Казакаў, які забраў усьлед слова, вітаючы беларускі народ із Сьвятам Незалежнасьці, у палымяных словах выразіў салідарнасьць усіх Казакаў ў змаганьні супраць адных і тых самых прыгняталынікаў. Прадстаўнік калмыцкага народу, вітаючы Беларусаў зь днём 25-га Сакавіка, сказаў, што ўжо недалёкі той час, калі народы сяньня стэрарызаваныя крамлёўскімі дыктатарамі, паустануць да незалежнага жыцьця. Далейшыя прывітаньні былі пераданыя прадстаунікам украінскае арганізацыі СУМ.

Наступна адзін із студэнтау у шырэйшым рэфэраце расказау гісторыю змаганьня беларускага народу за дзяржауную незалежнасьць, якога канчатковым сфармуляваньнем быу Акт 25-га Сакавіка.

Акадэмія закончылася адсьпяваньнем беларускага нацыянальнага гімну, пасьля чаго Казакі выканалі сваю нацыянальную песьню.

А. Праневіч.

АРГЭНТЫНА

Вялікае Нацыянальнае Сьвята 25 Сакавіка, было адсьвяткавана беларускай калёніяй у Буэнос Айрэс дня 1 красавіка 1951 году.

Сьвята разпачалося Службаю Божаю за Беларусь у Украінскай Праваслаўнай Царкве, якую адслужыў пратаярэй Б. Арыйчук.

Пасьля ўсе пераехалі ў Летувіскі Клюб, дзе была наладжана ўрачыстая акадэмія ў чэсьць гэтага Вялікага Дня. На акадэміі былі прысутныя прадстаўнікі ад Украінскіх і Летувіскіх арганізацыяў.

БРЫЗБАНЕ

Задзіночаньне Беларускіх Вэтэранаў у Аўстраліі, праводзіць зборку грошай і вопраткі ў дапамогу суродзічам, ня змогшым выэміграваць зь Нямеччыны

Першыя пасылкі вопраткі ўжо разасланіся. Хоць памалу, але зборка прадоўжываецца і колькасьць ахвяр усьцяж расьце.

Хай гэты сьціплы пачын будзе прыкладам для іншых арганізацыяў у іншых краінах.

БЕЛАРУСКАЯ АКАДЭМІЯ

Зь вялікай радасьцяй успрыняла беларуская эміграцыя вестку аб заснаваньні у Нью Ерку Беларускай Акадэміі Навукау і Мастацтвау.

Ідэя Акадэміі аб патрэбе свае друкарні павінна узварухнуць кожнага беларуса на чужыне і выклікаць актыуны удзел. У замен за гэта беларуская эміграцыя чакае ад Акадэміі салідных працау з нашае гісторыі і культуры. Нам трэба скончыць з рататарам і перайсьці да друкарняу. На паліцах бібліятэкау і архівау сьвету шмат пустых мейсцау, якія вымагаюць ад нас салідных навуковых працау аб Беларусі.

Пытаньне гэта, бязумоуна, найбольш грашовае, але хто з нас аддау ужо сваё апошняе на нацыяналную справу? З рукой на сэрцы прызнаймася перад сабой, што мы можам шмат больш, чымся робім. Толькі трэба болей веры у свае сілы ды даверу да сваіх.

як мы бачым, заўсёды нашымі ворагамі заўгадзя плянуюцца і ў адпаведны мамэнт на нас накідаюцца.

Для тэй-жа часткі беларускай эміграцыі, якая яшчэ ня ўключылася да нашага нацыянальна -- вызвольнага фронту, найшчырэйшая рада -- ўключыцца як мага хутчэй у рады пад сьцягам Беларускае Народнае Рэспублікі, бо маючы час ужо нагледзіцца і прыгледзіцца, як фармавалася і як дзеяла 15 і 16 сіла, тут на чужыне, няма патрэбы прыглядацца і дыскутаваць аб сіле «3-яй» (17-ай бо новага нічога ў ёй ня знойдзеце, як ня знойдзеце нічога новага і у 18-тых і г.д.. Гісторыя нашай вызвольнай барацьбы дала нам багаты навучальны матэрял -- і бяз гэтага. Новыя экспэрымэнты лішнія, шкодныя, зьнішчальныя.

Дык годзе дывэрсыям, на бок усякія чорныя сілы -- усе пад сьцяг непахісных шэрагау Б,Н.Р.

Стары Б.Н.Р-авец.

РОЗНАЕ

УСТРЫМАНЬНЕ ЭМІГРАЦЫІ У АУСТРАЛІЮ

Праводжаная ад даужэйшага часу праз IPO масавая эміграцыя у Аустралію апошнім часам была Аустралійскім Урадам затрыманая.

Цяперачы могуць эміграваць у Аустралію толькі тыя асобы, якім пражываючыя ужо у Аустраліі, родныя ці знаёмыя, выстараюцца гэтак зв. «Ляндінг пэрміт». Для атрыманьня гэтакага дазволу на уезд трэба гварантаваць памешканьне і працу. Асабліва цяжка з памешканьнем.

ЛЕГІЕН ЗЛУЧАНЫХ НАЦЫЯУ

На камісыі для супольных Санкцыяу у Арганізацыі Злучаных Нацыяу у Новым Ерку, дэлегат ЗША Гардінг Банкрофс выступіу з прапазыкай стварэньня «Легіі Злучаных Нацыяу», якая мела-б складацца з дабраахвотнікау, набіраных у ваусіх краінах. Легія мела-б змагацца і з усялякай агрэсыяй, дзе-б яна не праявілася.

СТАЛІН БАЛАЦІРУЕЦЦА

У маскоускай «Праўдзе» за 5-га Лютага г.г., надрукаваны артыкул менскага карэспадэнта, у якім апісваецца цяперашні выгляд гораду Менска. Паводле гэтага апісаньня зьнiклі руіны прычыненыя Менску немцамі, на іх мейсцы паусталі гіганты аутамабільных, трактарных фабрык, тонка-сукняны камбінат і дзесяткі іншых прадпрыемствау, гатэлі, прыгожыя дамы паркі... У аколіцах гораду паусталі цэлыя прамысловыя раёны.

Горад перажывае цяпер неапісуючую радасьць з прычыны што... «У Сталінскай выбарчай акрузе Менску у дэпутаты Вярхоунага Савету Беларусі БАЛАЦІРУЕЦЦА (падкрэсьлена намі рэд.) Іосіф Вісарыёнавіч Сталін».

З гэтай прычыны работнікі Менску прагаласілі па усіх фабрыках ударніцтва. Токар Маладцоу павысіу сваю прадукцыю на 300 проц., т.т. Сачук, Маляука, Сапун, Бойкау і іншыя штодзённа выпауняюць надзел-тры нормы і г.д. і г.д. Словам такі інтузьязм ахапіу працоуных Менску, што Сталін «балаціруецца»...

Цікава адцеміць, што слова «балаціруецца», як ведама, ужываецца у ваусіх мовах культурнага Сьвету тагды, калі выбаршчыкі змушаны галасаваць паутoрна з тае прычыны, што пры першым галасаваньні кандыдат неатрымау патрэбнага ліку галасоу, або канкуруючыя кандыдаты атрымалі пароуне галасоу. У такіх толькі выпадках і адбываецца паутoрнае галасаваньне гэтак зв. «Балаціроука».

Дык што гэта за «Балаціроука» са Сталіным?!

Ці гэта звычайнае толькі перакручаньне у «Праўдзе» сэнсу незразумелага маскалям чужога слова, ці мо й запрауды Сталін «Балаціруецца» ад чаго Менск і ахоплены такім інтузьязмам ударніцтва і сьвяточнага настрою, зразумеушы слова «Балаціруецца» як належыць.

ЖАРТЫ

ПРАЦАВІТЫЯ.

Старшыня аднэй з нашых арганізацыяу кажа да свайго сакратара, зайшоушы на шклянку віна, пасьля адбытай перад хвілінаю урачыстай Сакавіковай Акадэміі.

- Ну дзякаваць Богу, што адбылі сваё, цяперачы можна ізноу сабе крыху адпачыць пакуль наступны Сакавік надыйдзе.

КРОПКА НАД «І»

Падчас апошняга штрайку працаўнікоў у Парыжы камуністыя разьляпілі плакаты, скіраваныя супроць ураду з гэтакім напісам:

«Каб закончыць штрайк трэба зьнішчыць бяду,

Каб зьнішчыць бяду, трэба спыніць руйнаваньне краіны збраеньнямі.»

А нехта даўціпны дапісаў:

Каб не руйнаваць краіны збраеньнямі трэба ўсунуць Сталіна зь ягоным імпэрыялізмам.

БАГАЧ.

Ці ведаеш Франук хто найбольш атрымоувае грошы, як дапамогу на дзеці, пытае суседа шматдзетны Зьмітро.

- Ды скуль магу ведаць.
- Ну падумай. Ціж ня Сталін?
- Бо ён-жа бацька усіх народау.

АД ВЫДАВЕЦТВА

Падаецца да ведама, Паважаным чытачам, што газэта «ЗА ВОЛЮ» будзе высылацца, пачынаючы з наступнага нумару, выключна тым асобам, якія урэгулююць належнасьць за два першыя нумары газэты ды аплацяць падпіску прынамся на некулькі нумарау наперад.

Просіцца усіх паважаных Чытачоу, зрабіць гэта як найхутчэй, перасылаючы грошы на адрыс:

Paris C 76 52 98
Mr SYMANIEC Vladzimir
15, Rue du Lt Boncour
NEUILLY-S/SEINE (Seine)

За грошы, перасланыя у лістох, або на іншы, як падаты вышэй адрыс, адміністрацыя газэты «За Волю» адказнасьці на сябе ня прыймае.

Із краін, дзе няма нашых прадстаунікоу і скуль дэвізовыя законы не дазваляюць перасылаць грошай, просіцца падпіску рэгуляваць паслугоуваючыся паштовымі інтэрнацыянальнымі купонамі на вартасьць паштовай маркі аднаго звычайнага ліста заграніцу, як іх афіцыяльна пафранцускі завуць: «Купон рэпонз інтэрнасіональ», якія можна купіць у кожным паштовым урадзе у вашай краіне з разьліку 6 купонау за пяць нумарау газэты.

Адначасна паведамляецца, што у адміністрацыі газэты «За Волю» можна замауляць часапісы «Беларус», які выходзіць у ЗША і «Беларускі Эмігрант» з Канады па цане 35 фр. за нумар.

У Адміністрацыі газэты «ЗА ВОЛЮ» можна купіць наступныя кніжкі:

1. Брашуру інж. Міколы Абрамчыка Аб Прыродных Багацьцях Беларусі 50 фр.
2. «Я абвінавачваю Крэмль у забойстве майго Народу» Міколы Абрамчыка (Па ангельску) 50 фр.
3. Беларусь (Па француску) інж. Рыдлеускага 50 фр.
4. С. Юстапчык «Каханы горад» (Завязка раману) 50 фр.
5. МАГУТНЫ БОЖА (Ноты і словы) 15 фр.
6. Музыка і чэрці (Казка для дзяцей у малюнках) 20 фр.
7. Беларускі Правапіс 50 фр.
8. Камплет Беларускіх Навінау 200 фр.
9. Розныя паштоукі 15 фр.
10. Фото-карткі беларускіх вышывальных узорау 30 фр.

Directeur :
Mme STENGER Simonne.

Imprimerie Chaurus.
65, rue des Gravilliers, Paris 3e.